1. ספר דברים פרק כו

א והיה כי תבוא אל הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה
ב וירשתה וישבת בה: ולקחת מראשית כל פרי האדמה אשר
תביא מארצך אשר יהוה אלהיך נתן לך ושמת בטנא והלכת
ג אל המקום אשר יבחר יהוה אלהיך לשכן שמו שם: ובאת
אל הכהן אשר יהיה בימים ההם ואמרת אליו הגדתי היום
ליהוה אלהיך כי באתי אל הארץ אשר נשבע יהוה לאבתינו
ד לתת לנו: ולקח הכהן הטנא מידך והניחו לפני מזבח יהוה
ה אלהיך: וענית ואמרת לפני יהוה אלהיך ארמי אבד אבי וירד
מצרימה ויגר שם במתי מעט ויהי שם לגוי גדול עצום ורב:
ו וירעו אתנו המצרים ויענונו ויתנו עלינו עבדה קשה: ונצעק
אל יהוה אלהי אבתינו וישמע יהוה את קלנו וירא את
ח ענינו ואת עמלנו ואת לחצנו: ויוצאנו יהוה ממצרים ביד חזקה
ט ובזרע נטויה ובמרא גדל ובאתות ובמפתים: ויבאנו אל
המקום הזה ויתן לנו את הארץ הזאת ארץ זבת חלב ודבש:
י ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתתה לי
יהוה והנחתו לפני יהוה אלהיך והשתחוית לפני יהוה אלהיך:
יא ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך יהוה אלהיך ולביתך אתה
יב והלוי והגר אשר בקרבך: כי תכלה לעשר את
כל מעשר תבואתך בשנה השלישת שנת המעשר ונתתה
יג ללוי לגר ליתום ולאלמנה ואכלו בשעריך ושבעו: ואמרת
לפני יהוה אלהיך בערתי הקדש מן הבית וגם נתתיו ללוי
ולגר ליתום ולאלמנה ככל מצותך אשר צויתני לא עברתי
יד ממצותיך ולא שכחתי: לא אכלתי באני ממנו ולא בערתי
ממנו בטמא ולא נתתי ממנו למת שמעתי בקול יהוה אלהי
טו עשיתי ככל אשר צויתני: השקיפה ממעון קדשך מן השמים
וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתתה לנו כאשר
נשבעת לאבתינו ארץ זבת חלב ודבש: טז היום
הזה יהוה אלהיך מצוך לעשות את החקים האלה ואת
המשפטים ושמרת ועשית אותם בכל לבבך ובכל נפשך:
יז את יהוה האמרת היום להיות לך לאלהים וללכת בדרכיו
יח ולשמר חקיו ומצותיו ומשפטיו ולשמע בקלו: ויהוה האמירך
היום להיות לו לעם סגלה כאשר דבר לך ולשמר כל מצותיו:
יט ולתתך עליון על כל הגוים אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת
ולהיתך עם קדש ליהוה אלהיך כאשר דבר: פרק כז

א/כז ויצו משה וזקני ישראל את העם לאמר שמר את כל המצוה
ב אשר אנכי מצוה אתכם היום: והיה ביום אשר תעברו את
הירדן אל הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך והקמת לך אבנים
ג גדלות ושדת אתם בשיד: וכתבת עליהן את כל דברי התורה
הזאת בעברך למען אשר תבא אל הארץ אשר יהוה אלהיך
נתן לך ארץ זבת חלב ודבש כאשר דבר יהוה אלהי אבתיך
ד לך: והיה בעברכם את הירדן תקימו את האבנים האלה
אשר אנכי מצוה אתכם היום בהר עיבל ושדת אותם בשיד:
ה ובנית שם מזבח ליהוה אלהיך מזבח אבנים לא תניף עליהם
ו ברזל: אבנים שלמות תבנה את מזבח יהוה אלהיך והעלית
ז עליו עולת ליהוה אלהיך: וזבחת שלמים ואכלת שם ושמחת
ח לפני יהוה אלהיך: וכתבת על האבנים את כל דברי התורה
ט הזאת באר היטב: וידבר משה והכהנים הלוים
אל כל ישראל לאמר הסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית
י לעם ליהוה אלהיך: ושמעת בקול יהוה אלהיך ועשית את
מצותו ואת חקיו אשר אנכי מצוך היום:

פרק כז

כה ארור לקח שחד להכות נפש דם נקי
ואמר כל העם אמן:
כו ארור אשר לא יקים
את דברי התורה הזאת לעשות אותם ואמר כל העם
אמן:

פרק כח

מה ובאו עליך כל הקללות האלה ורדפוך והשיגוך עד השמדך
כי לא שמעת בקול יהוה אלהיך לשמר מצותיו וחקתיו אשר
מו צוך: והיו בך לאות ולמופת ובזרעך עד עולם: מז תחת אשר
לא עבדת את יהוה אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל:
מח ועבדת את איביך אשר ישלחנו יהוה בך ברעב ובצמא
ובעירם ובחסר כל ונתן על ברזל על צוארך

פרק כח

סח והשיבך יהוה מצרים באניות
בדרך אשר אמרתי לך לא תסיף עוד לראתה והתמכרתם
שם לאיביך לעבדים ולשפחות ואין קנה:
סט אלה
דברי הברית אשר צוה יהוה את משה לכרת את בני ישראל
בארץ מואב מלבד הברית אשר כרת אתם בחרב:

פרק כט

א ויקרא משה אל כל ישראל ויאמר אלהם אתם ראיתם את
כל אשר עשה יהוה לעיניכם בארץ מצרים לפרעה ולכל
ב עבדיו ולכל ארצו: המסות הגדלת אשר ראו עיניך האתת
ג והמפתים הגדלים ההם: ולא נתן יהוה לכם לב לדעת
ד ועינים לראות ואזנים לשמע עד היום הזה: ואולך אתכם
ארבעים שנה במדבר לא בלו שלמתיכם מעליכם ונעלך לא
ה בלתה מעל רגלך: לחם לא אכלתם ויין ושכר לא שתיתם
ו למען תדעו כי אני יהוה אלהיכם: ותבאו אל המקום הזה
ויצא סיחן מלך חשבון ועוג מלך הבשן לקראתנו למלחמה
ז ונכם: ונקח את ארצם ונתנה לנחלה לראובני ולגדי ולחצי
ח שבט המנשי: ושמרתם את דברי הברית הזאת ועשיתם
אתם למען תשכילו את כל אשר תעשון:

2. ספר ישעיהו פרק נט

פשע וכחש
ביהוה ונסוג מאחר אלהינו דבר עשק וסרה הרו והגו מלב
דברי שקר: והסג אחור משפט וצדקה מרחוק תעמד כי
כשלה ברחוב אמת ונכחה לא תוכל לבוא: ותהי האמת
נעדרת וסר מרע משתולל וירא יהוה וירע בעיניו כי אין
משפט: וירא כי אין איש וישתומם כי אין מפגיע ותושע
לו זרעו וצדקתו היא סמכתהו: וילבש צדקה כשרין וכובע
ישועה בראשו וילבש בגדי נקם תלבשת ויעט כמעיל קנאה:
כעל גמלות כעל ישלם חמה לצריו גמול לאיביו לאיים גמול
ישלם: וייראו ממערב את שם יהוה וממזרח שמש את
כבודו כי יבוא כנהר צר רוח יהוה נססה בו: ובא לציון גואל
ולשבי פשע ביעקב נאם יהוה: ואני זאת בריתי אותם אמר
יהוה רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימושו
מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר יהוה מעתה ועד
עולם: פרק ס' קומי אורי כי בא אורך וכבוד יהוה
ב עליך זרח: כי הנה החשך יכסה ארץ וערפל לאמים ועליך
ג יזרח יהוה וכבודו עליך יראה: והלכו גוים לאורך ומלכים
ד לנגה זרחך: שאי סביב עיניך וראי כלם נקבצו באו
ה לך בניך מרחוק יבאו ובנתיך על צד תאמנה: אז תראי
ונהרת ופחד ורחב לבבך כי יהפך עליך המון ים חיל גוים
ו יבאו לך: שפעת גמלים תכסך בכרי מדין ועיפה כלם
ז משבא יבאו זהב ולבונה ישאו ותהלות יהוה יבשרו: כל
צאן קדר יקבצו לך אילי נביות ישרתונך יעלו על רצון
ח מזבחי ובית תפארתי אפאר: מי אלה כעב תעופינה וכיונים
ט אל ארבתיהם: כי לי איים יקוו ואניות תרשיש בראשנה
להביא בניך מרחוק כספם וזהבם אתם לשם יהוה אלהיך
ולקדוש ישראל כי פארך: פרק ס'
יח לא ישמע עוד חמס
בארצך שד ושבר בגבוליך וקראת ישועה חומתיך ושעריך
יט תהלה: לא יהיה לך עוד השמש לאור יומם ולנגה הירח
לא יאיר לך והיה לך יהוה לאור עולם ואלהיך לתפארתך:
כ לא יבוא עוד שמשך וירחך לא יאסף כי יהוה יהיה לך
כא לאור עולם ושלמו ימי אבלך: ועמך כלם צדיקים לעולם
כב ירשו ארץ נצר מטעו מעשה ידי להתפאר: הקטן יהיה לאלף
והצעיר לגוי עצום אני יהוה בעתה אחישנה:
פרק סא
א רוח
אדני יהוה עלי יען משח יהוה אתי לבשר ענוים שלחני לחבש
לנשברי לב לקרא לשבוים דרור ולאסורים פקח קוח:
ב לקרא שנת רצון ליהוה ויום נקם לאלהינו לנחם כל
אבלי

3. מסכת שבת דף ל' ע"ב

אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב בקשו חכמים לגנוז ספר קהלת מפני שדבריו סותרין זה את זה ומפני מה לא גנזוהו מפני שתחילתו דברי תורה וסופו דברי תורה תחילתו דברי תורה דכתיב °מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש ואמרי דבי ר' ינאי תחת השמש הוא דאין לו קודם שמש יש לו סופו דברי תורה דכתיב °סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם *מאי כי זה כל האדם אמר רבי *(אליעזר) כל העולם כולו לא נברא אלא בשביל זה ר' אבא בר כהנא אמר שקול זה כנגד כל העולם כולו שמעון בן עזאי אומר ואמרי לה שמעון בן זומא אומר לא נברא כל העולם כולו אלא לצוות לזה ומאי דבריו סותרין זה את זה כתיב °טוב כעס משחוק וכתיב °לשחוק אמרתי מהולל כתיב °ושבחתי אני את השמחה וכתיב °ולשמחה מה זה עושה לא קשיא טוב כעס משחוק טוב כעס שכועס הקב"ה על הצדיקים בעוה"ז משחוק שמשחק הקב"ה על הרשעים בעולם הזה ולשחוק אמרתי מהולל זה שחוק שמשחק הקב"ה עם הצדיקים בעולם הבא ושבחתי אני את השמחה שמחה של מצוה ולשמחה מה זה עושה זו שמחה שאינה של מצוה *ללמדך *שאין שכינה שורה לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות ולא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך *שיחה ולא מתוך דברים בטלים אלא מתוך דבר שמחה של מצוה שנאמר °ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה':

4. רש"י

שמעתי בקול ה'
אלהי. (מעשר שני פ"ה) הביאותיו לבית הבחירה:
עשיתי ככל אשר צויתני. שמחתי ושימחתי בו:
(טו) השקיפה ממעון קדשך. (ספרי) עשינו מה
שגזרת עלינו עשה אתה מה שעליך לעשות שאמרת
(ויקרא כו ד) אם בחקתי תלכו ונתתי גשמיכם בעתם:
אשר נשבעת לנו כאשר נשבעת לאבותינו. לתת לנו וקיימת
ארץ זבת חלב ודבש:

5. רמב"ם [illegible] פרק ו'. והלכות לולב פרק ח'

השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת האל שצוה בהן. עבודה גדולה היא. וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להפרע ממנו שנאמר תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב. וכל המגיס דעתו וחולק כבוד לעצמו ומתכבד בעיניו במקומות אלו חוטא ושוטה. ועל זה הזהיר שלמה ואמר אל תתהדר לפני מלך: וכל המשפיל עצמו ומקל גופו במקומות אלו הוא הגדול המכובד העובד מאהבה. וכן דוד מלך ישראל אמר ונקלותי עוד מזאת והייתי שפל בעיני. ואין הגדולה והכבוד אלא לשמוח לפני ה' שנאמר והמלך דוד מפזז ומכרכר לפני ה':

6. מהר"ל, נצח ישראל [illegible]

אמר רבי ברכיה הכהן ראה מה שכתוב גילי מאוד בת ציון הנה מלכך יבא לך צדיק ונושע ומושיע אין כתיב כאן אלא ונושע וכן הוא אומר אמרו לבת ציון הנה ישעך בא הנה מושיעך לא נאמר אלא ישעך אמר ר' אבהו משה מקלס לישראל אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בה' לה' אין כתיב אלא בה' ועל ידי שהיו

•••

[בשר] ודם הייתם חוזרים ומשתעבדים אבל לעתיד אני בעצמי גואל אתכם ועוד יותר אין אתם משתעבדים שנאמר ישראל נושע בה' תשועת עולמים

כי השם יתברך הוא כמו צורת ישראל האחרונה, ולפיכך שתף השם יתברך שמו בהם כי הוא יתברך צורת ישראל בפרט, וכמו שאמר הכתוב (יהושע ז') והכריתו שמינו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול ומצד בחינה הזאת שהוא יתברך צורת ישראל האחרונה, נאמר צדיק ונושע כי הוא יתברך נושע עם ישראל מאחר שהוא צורה אחרונה לישראל וגאולת ישראל נחשב להקדוש ברוך הוא גאולה גם כן.

7. [illegible]

שנאמר "ושם בסתר" וב"מכה רעהו בסתר", כי שנים אלו כוללים כל התורה והמצות, כי כלם נכללו בשני סוגים אלו, דהינו בדברים שבין אדם למקום ברוך הוא, ובדברים שבין אדם לחברו. ופרט אחת עשרה אלו לדבר בהוה, כי בהם הדבר מצוי להסתירם, והוא הדין בכל מצות התורה, שחזר וכללם ב"ארור אשר לא יקים את דברי התורה". ומה מאד מספים לזה מה שדרשו, "אשר לא יקים", זה הלומד תורה שלא לשמה, והינו דבר שבסתר, שהוא לומד לשם יהרא ואין כונתו כדי לקים המצות, ומי יוכל לעמד על דעתו? ואפלו מלאכי השרת טעו בזה, כאמרו רז"ל: (בבא מציעא פה.) "על מה אבדה הארץ" (ירמיה ט,יא), דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולמלאכים ולא פרשוה, עד שפרשה הקב"ה בעצמו, "ויאמר... על עזבם... תורתי" וכו' (שם), כי בנגלה היו רואים אותם עסוקים בתורה, אבל לא ידעו שלמדו שלא לשמה, וכשבאו לידי מעשה עזבוה כמנהג רב דורנו.

8. מי השילוח

* מטעי

. והתמכרתם שם לאיביך לעבדים ולשפחות ואין קנה, מרן הקדוש הריב"ש טוב, קודם פטירה נשמתו אמר (תהלים ל"ו) אל תבואני רגל גאות יה), ואמר והתמכרתם שם בלבך, לאיביך, שאתה תחשוב בכל עת בלב נשבר, ותחשוד אותך שאתה נמסר ומכור לאויביך ליצר הרע, לעבדים ולשפחות, כי כל מעשיך לקבל פרס בבחינת עבד ושפחה, כל זה תחשוב בלבך, כי והתמכרתם כתיב ולא כתיב ונמכרתם בלבבכון תחשבון. דאתון זבינין.

9.

אורות
התשובה.
"הגאולה
והתשובה
והעולם"

אחים יקרים, הכואבים את כאב עמנו וחשים בכל מלוא נשמתם את הריסותיו ואת צרותיו ועלבונותיו הנוראים, היודעים ברור, ששום רפואה ושום הקלה של המצב המחריד של הכלל כלו לא תתכן שתבוא, זולת על ידי השיבה אל ערש ילדותנו, אל ארץ הקדושה, לבנותה ולהבנות בה!

•••

אמנם, ישנם דברים רבים שהם מעכבים את התשובה ואנחנו חיבים לסלק אותם מקרבנו ולהתגבר עליהם בכל עז. אבל, הדבר שהוא המעכב הראשי, שהוא כולל בקרבו באמת את כל שאר העכובים, ביחוד ממדתה של התשובה הכללית של כל ישראל לכל מפלגותיו, ביחס עם הקשר על מהלכה של צמיחת הגאלה ההולכת ונובטת אצלנו, הוא המשג של ציור התשובה, המקשר, שלא על פי אמת, רק עם דלדול נפש, עם חלשה ורפיון והנמכת החיים. הציור הזה באמת הוא פוגם גם בתכן התשובה של כל יחיד במדה ידועה, אבל יותר מכל הוא מעכב את התשובה הכללית, שהיא מכרחת לבוא כעת עם רשמי קוי הגאלה, שעמהם אנו חיבים להיות אמיצי רוח, מלאי חיל ומשתוקקים לשבע טל של חיים, של יצירה עצומה ושל רעננות.

ובשביל כך הננו חיבים לגלות את הרז הזה, שהתשובה האמתית של כל ישראל – שהשיבה לארץ ישראל ההולכת ומתגברת בקרבנו היא אחת מחליותיה הגדולותי – היא מכרחת להיות מצבת בקרב נפשנו פנימה בצורה של חזיון כביר רב אונים, המוסיף לנו אוצרות של עוז וחיל, לקום ברוח אמיץ נגד כל שוטני נפשנו, ולהפעים בקרבנו רוח בעלה של כח יוצר, פורה ושוטף, בכל הערכים הרוחניים והמעשיים שלנו, בעז צור ישראל. והתשובה החיה שהיא נובעת לא מנפשות בודדות מרסקות, אלא מתוך אוצר הנשמה של הכלל כלו, כנסת ישראל המאחדת בקרבה את כל אבריה הרבים והשונים.

ערוץ מאיר - הערוץ שלי ליהדות www.machonmeir.org.il